

EVROPSKI KODEKS PONAŠANJA ZA MEDIJATORE¹

Ovaj Kodeks ponašanja utvrđuje osnovne principe koje medijatori treba dobrovoljno da prihvate, prema sopstvenoj savesti. Namijenjen je za primenu u svim oblicima medijacije u građanskim i trgovinskim stvarima.

Organizacije koje pružaju usluge medijacije takođe mogu da preuzmu obavezu primene Kodeksa, tako što će pozvati medijatore koji su njihovi članovi da poštuju Kodeks. Organizacije imaju mogućnost da učine dostupnim informacije o merama koje preuzimaju kako bi se osiguralo poštovanje kodeksa od strane medijatora kroz, na primer, obuku, evaluaciju i nadzor.

Za potrebe Kodeksa, medijacija se određuje kao bilo koji postupak u kome se dve ili više strana saglasi o imenovanju treće strane – u daljem tekstu “medijatora”- koja bi im pomogla da reše spor postizanjem sporazuma bez presuđivanja, bez obzira na to kako se ovakav proces naziva u svakoj državi članici.

Poštovanje Kodeksa nema za cilj da onemogući primenu odredaba nacionalnih zakonodavstava ili pravila kojima je regulisano obavljanje individualnih profesija.

Organizacije koje pružaju usluge medijacije mogu da razviju detaljnije kodekse ponašanja prilagođene konkretnoj delatnosti koju obavljaju odnosno oblicima usluga medijacije koje pružaju, kao i s obzirom na specifične oblasti kao što su porodična medijacija ili medijacija u oblasti zaštite potrošača.

¹ Kodeks ponašanja za medijatore usvojen je od strane Direktorata za pravosuđe Evropske komisije na konferenciji u Briselu 2. jula 2004. godine (prim.prev.).

1. STRUČNOST I IMENOVANJE MEDIJATORA

1.1 Stručnost

Medijatori moraju posedovati stručnost i neophodna znanja u procesu medijacije. Relevantni faktori uključuju odgovarajuću obuku i kontinuirano usavršavanje u smislu obrazovanja i praktične primene veštine medijacije, a s obzirom na sve relevantne standarde ili programe akreditacije.

1.2 Imenovanje medijatora

Medijator će se sa stranama dogovoriti o mogućim datumima kada će se medijacija održati. Pre nego što prihvati imenovanje, medijator mora biti siguran da je, s obzirom na svoje profesionalno iskustvo i stručnost u stanju da vodi postupak medijacije, i obavezan je da na zahtev strana pruži informacije o svom profesionalnom iskustvu.

1.3 Reklamiranje/promovisanje usluga medijatora

Medijatori mogu da promovišu svoje usluge na profesionalan, istinit i dostojanstven način.

2. NEZAVISNOST I NEPRISTRASNOST

2.1 Nezavisnost i neutralnost

Medijator ne sme da postupa u postupku medijacije, odnosno ukoliko je već započeo, ne sme da nastavi da postupa, u ovom postupku pre nego što ukaže stranama na sve okolnosti koje su podobne, ili se mogu smatrati podobnim, da utiču na njegovu/njenu nezavisnost ili da izazovu sukob interesa. Medijator ima ovu obavezu u toku celog postupka medijacije.

Pod okolnostima podobnim da utiču na nezavisnost medijatora smatraju se:

- svaki lični ili profesionalni odnos medijatora sa jednom od strana,
- svaki finansijski ili drugi interes medijatora, direktan ili indirektan, u pogledu ishoda medijacije
- ranije postupanje medijatora, ili člana njegove ili njene firme, u bilo kom drugom svojstvu osim u svojstvu medijatora za bilo koju od strana.

U takvim slučajevima, medijator može da prihvati odnosno da nastavi medijaciju samo pod uslovom da je siguran/a da je u stanju da sprovede postupak medijacije u potpunosti nezavisno i neutralno na način kojim se garantuje njegova potpuna nepristrasnost i pod uslovom da za to postoji izričita saglasnost strana.

2.2. Nepristrasnost

Medijator mora u svakom trenutku da postupaju, i da nastoji da i drugi imaju utisak da on postupaju nepristrasno u odnosu prema strankama i da jednako služi svim strankama u postupku medijacije.

3. SPORAZUM O MEDIJACIJI, POSTUPAK, NAGODBA I NAKNADA

3.1 Postupak

Medijator će se postarati da stranama u medijaciji pruži sva potrebna objašnjenja, tako da one razumeju karakteristike postupka medijacije, ulogu medijatora i ulogu koju same imaju u postupku.

Medijator će se posebno postarati da pre početka medijacije strane razumeju pravila i uslove sporazuma o medijaciji i da na taj sporazum daju svoju izričitu saglasnost, uključujući naročito odgovarajuće odredbe o poverljivosti postupka koje obavezuju kako medijatora, tako i strane u sporu.

Sporazum o medijaciji će, na zahtev strana, biti sastavljen u pisanoj formi.

Medijator će voditi postupak na odgovarajući način, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, uključujući potencijalnu nejednakost strana i pravna pravila, sve želje strana u sporu i potrebu za hitnim rešavanjem spora. Strane imaju slobodu da se dogovore sa medijatorom, u skladu s odgovarajućim pravilima ili slično, o načinu vođenja postupka medijacije.

Medijator može, ukoliko smatra da je to korisno, sa stranama voditi odvojene razgovore.

3.2 Pravičnost postupka

Medijator će se postarati da sve strane imaju jednaku mogućnost da učestvuju u postupku.

Ukoliko smatra opravdanim, medijator može da obavesti strane i prekine medijaciju ukoliko:

- postignut sporazum, prema mišljenju medijatora, nije podoban za izvršenje ili je protivan zakonu, a uzimajući u obzir okolnosti slučaja i stručnost medijatora da učini takvu procenu, ili
- medijator smatra da dalje vođenje postupka medijacije neće dovesti do sporazuma.

3.3 Okončanje postupka

Medijator će preuzeti odgovarajuće mere kako bi osigurao da sporazum bude postignut tako da su sve strane posedovale sve potrebne informacije i da su na sporazum dale svoj pristanak, kao i da razumeju odredbe sporazuma.

Strane mogu u bilo kom momentu odustati od postupka medijacije i bez davanja obrazloženja.

Medijator može, na zahtev strana i u granicama svoje stručnosti, da strane uputi na koji način mogu da formalizuju sporazum i šta je potrebno da se postignuti sporazum učini izvršnim.

3.4 Naknada

Kada nije na drugi način propisano, medijator u svakom slučaju mora stranama da pruži informacije o načinu plaćanja. Medijator neće prihvatiti medijaciju pre nego što su se sa načinom plaćanja njegove ili njene naknade saglasile sve zainteresovane strane.

4. POVERLJIVOST

Medijator će čuvati kao poverljive sve informacije koje proizilaze iz ili su u vezi sa postupkom medijacije, uključujući i činjenicu da će se postupak medijacije sprovesti, ili da je već sproveden, osim ukoliko je zakonom drugačije predviđeno. Svaka informacija koju je jedna od strana u poverenju dala medijatoru, ne sme se bez dozvole učiniti dostupnom drugim stranama u sporu, osim ukoliko takva obaveza ne proizilazi iz zakona.